

Wilde Weelde - Kring Vakwerk Natuurrijke Omgeving

Nieuwsbrief 5 februari 1997

Verslag van het Wilde Weelde-weekend in Bergen aan Zee, 14 en 15 december 1996

Aanwezig waren: Margrit Bos, Hasan Gadellaa, Jos Groen, Frank Hadders, Petra Hageman, Ton van Kemenade, Guurtje Kieft, Nico Kolthek, Liesbeth Langeveld, Willy Leufgen, Marianne van Lier, Wim Niemantsverdriet, Peter Peels, Henk Pleiter, Carolien Pluvier, Adrie Rekelhof, Judith Schuil, Bas Slatman, Rob van der Steen, Martin Stevens, Diny Tebarts, Marleen van Tilburg, Ben Veld, Fransje de Waard.

Een prachtige plek om bij elkaar te komen: een opgeknapt natuurvriendenhuis in de duinen, niet ver van dorp en zee. We hadden een ruimte ter beschikking inclusief een goede keuken, waar we net als vorig jaar in Noordlaren met elkaar een heerlijk warm buffet klaar konden maken; iedereen had weer lekkere maaltijdonderdelen meegebracht, van soepen tot en met toetjes. Heel gevarieerd, net als de rest van het programma.

Na een korte toelichting op het jaarverslag en de presentatie van de documentatiemap en de houtsyllabus was er tijd voor 'nieuwjes en bijzondere gebeurtenissen' in de Wilde Weelde-bedrijven. Rob van der Steen had een bijzonder enerverend jaar achter de rug, waarin hij o.a. de milieuprijs van de gemeente Utrecht ontving als blijk van erkenning voor zijn grote inzet. Een ontwerp van Willem Iven voor een schoolnatuurtuin in Den Dungen werd door een terzake kundige jury gewaardeerd met de eerste prijs. Omdat hier ook een aardige geldprijs voor de school aan verbonden was kon het ontwerp ook daadwerkelijk worden uitgevoerd. Petra Hageman vertelde tenslotte over de ontwikkelingen bij De Schutsboom in Nijmegen: Wil Wellen die onverwachts wethouder werd en een grote brand bij buurman Stichting Overal, die ook consequenties had voor de kwekerij. Toch had Petra besloten de kwekerij over te nemen en samen met Diny er weer het beste van te maken.

Hierna begonnen we met wat vorig jaar in Noordlaren een succesnummer bleek: presentaties van bedrijven uit de regio waar de bijeenkomst plaatsvond. In dit geval kregen dus de Noordhollandse bedrijven de gelegenheid zich voor te stellen. Guurtje Kieft (De Zonnetuin, Alkmaar) en Marleen van Tilburg (Rapunzel Tuinen, Amsterdam) hadden allebei een heel betrokken verhaal, waarbij duidelijk bleek dat voor hen beiden leven en werken sterk met elkaar verweven zijn. Ze zijn allebei nog niet lang bezig (een jaar ongeveer), maar hadden in die tijd zoveel meegemaakt dat - ook zonder dia's - een duidelijk beeld naar voren kwam van de keuzes die ze maken in hun werk. Frank Hadders zat nog op de wip. Hij had nu werk bij

een hoveniersbedrijf en legde zijn twijfels voor: hij was er nog niet uit of hij de kant van een ecologisch hoveniersbedrijf op wilde of toch liever in de biologische tuinbouw wilde werken. Alle drie de verhalen riepen veel vragen en andere reacties op, zodat we de lezing van Jos Groen tot na de maaltijd verplaatsten. Het avondprogramma bestond uit drie presentaties: Jos Groen liet dia's zien die hij karakteristiek vond voor zijn manier van werken. Jos kweekt planten (ook voor Cruydt-hoeck) en heeft een eigen hoveniersbedrijf, De Bolderik, in de kop van Noord-Holland. Fransje de Waard vertelde vervolgens - ook m.b.v. dia's over 'alles wat we altijd al hadden willen weten over permacultuur'. Vooral in België bleken zich op dat gebied verrassende zaken voor te doen, maar ook b.v. de Utrechtse Bickershof bleek een goed voorbeeld voor permacultuur. Ton van Kemenade (Amsterdam) sloot op ludieke wijze de avond af met een verhaal dat met name toegespitst was op de p.r. die hij voor zijn bedrijf gekozen had. Van de 'gelegenheid om bij een hapje en een drankje na te praten' werd door velen uitgebreid gebruik gemaakt, zodat de 'verfrissende wandeling langs zee en door de duinen' die voor de volgende morgen gepland was een essentieel programmapunt bleek te zijn. Daarna leek ons de tijd rijp voor een vergadering, waar betrekkelijk snel veel en goede afspraken werden gemaakt:

- Er werd een steungroep gevormd, bestaande uit: Willem Iven, Nico Kolthek, Peter Peels, Henk Pleiter, Bas Slatman, Martin Stevens en Fransje de Waard. Vanuit deze groep zal door Fransje, Henk, Martin en Peter bekeken worden hoe de media het best bereikt kunnen worden (mediagroep). De steungroep is inmiddels al een keer bij elkaar gekomen en doet zijn naam eer aan.

- Diny Tebarts en Peter Peels vormen de kascommissie.

- De ledenbijdrage blijft ook in 1997 f120,-.

- Er zullen door veel leden activiteiten worden voorbereid. Zie hiervoor bladzijde 3.

- De volgende jaarvergadering zal plaatsvinden in de provincie Utrecht, midden januari 1998.

We sloten het weekend stijlvol af met een fraaie divertening van Martin Stevens, die hiermee zijn bedrijf "Wolverlei, advies en fotografie" voorstelde. □

INHOUD NIEUWSBRIEF 5

* 1: Verslag Wilde Weelde Weekend Bergen a. Zee

* 2: Vragen en oproepen

* 3: Activiteiten

* 4: Varia

Vragen en oproepen

Fotografie en tuinen

Wat moet je nou in vredesnaam met foto's als je een natuurtuin wilt aanleggen. Is dat nou echt belangrijk?

Volgens mij wel. Natuurlijke tuinen zijn een belevenis, daar hoort een bepaald gevoel bij. Nu zal een opdrachtgever, die een natuurlijke tuin wil laten aanleggen daar best al wel een idee bij hebben, maar op een gegeven moment zal je toch moeten 'verkoppen'.

Natuurlijk is voor de meeste mensen nog steeds een synoniem voor een hoop rotzooi. Wil je een voorstel doen, dan moet dat goed onderbouwd zijn. In onze kring zijn er mensen die dat prachtig kunnen. Bewijzen te over op de bijeenkomsten. Maar een goed verhaal is op een gegeven moment niet meer genoeg. Een illustratie kan verhelderend werken. Een slechte illustratie echter zeer demotiverend! Zeker ook voor degene die er mee op stap gaat.

Wat moet je doen om een goed beeld van een natuurlijke tuin te geven? In de eerste plaats niet te veel beelden van de wintersituatie. Vooral als je de grond bedekt laat lijkt het echt een rotzooi. Neem ook nooit te veel foto's van de aanleg. Dat bewijst wel dat je hard kunt werken, maar het resultaat is veel belangrijker. Het eerste jaar na aanleg of omvorming is niet relevant voor een eindsituatie. Een natuurtuin ziet er na 3 jaar meestal heel goed uit. Maak dan ook foto's van details. Lekker dichtbij en zo min mogelijk van boven af. Vlak langs de grond, tegenlicht en dichtbij kan een verrassend effect geven.

Dat vereist echter wel vakkennis. Tuinenfotografie is een speciale tak binnen de fotografenwereld. Op dit moment wordt er ook goed aan verdiend. Kijk maar eens naar de publiekstijdschriften. De ene mooie tuin na de andere staat als decoratie op meerdere pagina's. Vaak zijn dat ook best natuurlijke gevallen!

Wat moet je nu doen als je niet in staat bent om mooi werk te maken van je eigen tuinen? Je kunt met boeken werken, of een aantal kleurkopieën maken uit verschillende boeken en daar een eigen map van samenstellen. Je kunt ook vragen bij collega's of zij materiaal willen afstaan. (Moet toch kunnen als collega's?) Daarvoor zouden we een beeldbank kunnen gaan samenstellen op een centraal punt, of kant en klare voorbeeldboeken gaan maken.

Dat kost echter tijd en geld. Een volgende vergadering moeten we het daar maar weer eens over hebben! Agendapunt!

Het lijkt eenvoudig een beeldbank opzetten, dat is het echter absoluut niet. Ik heb voor mijn werk bij Natuurmonumenten (beeldresearch en drukwerk-begeleiding) en mijn eigen bedrijfje (Wolverlei, advies en fotografie) veel te maken met een nieuwe natuurbeeld-bank. KINA, gevestigd in Hilversum. Dat staat voor KIPPA-Natuur. Sinds 1 januari '97 gestart als tegenwicht voor Foto-Natura. Een 8-tal gerenommeerde natuurfotografen brengt daar hun werk onder. Ook het archief van Natuurmonumenten gaat daar ondergebracht worden. Zij doen dat digitaal. Alle beelden zijn in een computer opgeslagen en als dia fysiek aanwezig. Afnemers kunnen via een telefoonlijn en computer rechtstreeks of via Internet in het archief kijken en eventueel direct het beeld binnenhalen, uiteraard met rekening.

Een groeiend bestand van Wilde Weelde is natuurlijk prima onder te brengen bij zo'n fotopersbureau. Als leden goed materiaal van hun eigen tuinen inbrengen dan kan KINA dat verkopen. De opbrengsten zouden dan ten goede

kunnen komen van Wilde Weelde om b.v. opdrachten tot fotografie te geven.

Het gebruik door Wilde Weelde-leden kan vrijgesteld worden, dus zonder auteursrechtenafdracht aan Wilde Weelde of aan KINA. Daar moet dan een contract voor gemaakt worden.

Leden die materiaal in bezit hebben van natuurlijke tuinen, liefst dia's, en dit op deze manier, of onder voorwaarden, beschikbaar willen stellen kunnen contact met mij opnemen.

Martin Stevens, tel. + fax 035-6564641 (privé) of 035-6559959 (NM).

Leemvijvers

Gezocht:

Ervaringen van collega's m.b.t. de aanleg van leemvijvers; specifiek prijzen, leveranciers en benodigde dikte van de leemlaag. De vijver in kwestie zal ca. 55 m² worden met zand als ondergrond.

Nico Kolthek, 070-3521645 (na 17.00 uur).

Natuurtuinen op het internet

Binnenkort verschijnt op het internet een *site* genaamd "De natuur als inspiratiebron voor de tuin". Deze site is een initiatief van Antha, Atelier voor Natuur, Tuin en Landschap, een bedrijf dat veel informatie in huis heeft, voortgekomen uit cursussen en publicaties. Deze site is als het ware een encyclopedie over natuur in de tuin, in de breedste zin van het woord, waarin tevens adressen zullen worden opgenomen van hoveniers, kwekers, materialenleveranciers, opleidingen etc. Antha biedt verschillende mogelijkheden voor het maken van reclame door, of voor de presentatie van groene bedrijven, scholen en instellingen. Schrijf of bel voor meer informatie:

Jeroen Gigengack, Dobbenwal 10, 9407 AH Assen, 0592-374120

Informatiedag ziekte- en onkruidbestrijding

Tegen het einde van dit jaar willen we een informatiedag organiseren voor leden van de vakorganisatie "Wilde Weelde" over ziekte- en onkruidbestrijding. Daarna willen we er een brochure over uitgeven. We zijn op zoek naar informatie over de werking van chemische en niet-chemische bestrijdingsmiddelen op de geplaagde planten, de andere planten, de dieren, de mensen en de kringloop. Verder zoeken we informatie over (alternatieve) bestrijdingsmethodes en preventieve maatregelen ter voorkoming van ziektes en plagen.

De informatie kun je toezenden aan:

Rob v.d. Steen, postbus 85033, 3508 AA Utrecht, tel. 030-2343182;

Marleen van Tilburg, tel. 020-6186548;

Peter Peels, tel. 030-2734813.

Activiteiten

Studiedagen en excursies

Tijdens het weekend in Bergen hebben enkele Wilde Weelde-leden over hun bedrijf verteld en /of dia's laten zien. Verder heeft Henk Pleiter ons vorig jaar diverse door hem ontworpen en aangelegde tuinen gepresenteerd. Het blijft interessant en leerzaam om een blik te werpen in het bedrijf van je collega. Dit jaar zijn zowel Ton van Kemenade als Jos Groen bezig een "bedrijvendag" voor te bereiden!

Stuudiemiddag financiële bedrijfsvoering

Woensdag 26 maart, aanvang 11 uur (i.p.v. 26.2. a.s.!) zal in Beuningen een studiemiddag financiële bedrijfsvoering worden georganiseerd. Bas Slatman zal de spits afbijten en de deelnemers een kijkje in zijn financiële bedrijfsvoering gunnen. Van de deelnemers wordt verwacht dat zij eveneens hiertoe bereid zijn, zodat een levendige en leerzame ervarings- en kennisuitwisseling kan plaatsvinden.

Praktisch: Hieraan zijn nauwelijks onkosten verbonden, behalve de reiskosten naar Beuningen. Graag even aanmelden m.b.v. het strookje hieronder.

Excursiedag in Horst (N-Limburg): do. 26 .6. 1997

Ton van Kemenade is bezig deze dag te organiseren. We bezoeken een ecologische tuin in Horst. Ton zal een rondleiding verzorgen. Ongetwijfeld zal hij ook van alles over zijn bedrijf te vertellen hebben. Verder gaat Leo Coppus, de ontwerper waar Ton mee samenwerkt, zijn visie op het ontwerpen van een ecologische tuin verwoorden. Tussen de middag krijgen we een lunch aangeboden.

De ecologische tuin is ± 0,5 ha groot en zo'n 100 jaar oud. Het is een weelderige tuin met waterpartijen en diverse bijzondere bomen. Sinds enige jaren voert Ton hier onderhoudswerkzaamheden uit en heeft hij enkele veranderingen aangebracht, o.a. in de padenstructuur. De eigenaren van de tuin hebben veel interesse in vogels, waardoor er veel interessante plekken voor vogels zijn; er is b.v. veel waterwild.

Praktisch: we proberen de onkosten zo laag mogelijk te houden, d.w.z. maximaal f35,-. Het is belangrijk

om je even aan te melden d.m.v. het onderstaand strookje.

Excursiedag regio Wieringermeer: za. 19 juli 1997

Jos Groen heeft voor zijn kwekerij twee stukken grond in gebruik; de ene in de Wieringermeer (de polder), de tweede in Onderdijk. Hij kweekt hier vooral inheemse wilde planten, maar ook een aantal culti-vars. We gaan beide percelen bezoeken en Jos zal hier het een en ander vertellen over zijn bedrijf.

Verder gaan we nog een bezoek brengen aan de buurman van Jos in de Wieringermeer die snijbloemen kweekt op biologische basis. Om eindeloos autorijden te voorkomen staan er geen tuinbezoeken op het programma. In de buurt van de kwekerij bevindt zich echter een interessant proefproject: het "vooroverproject" aan de rand van het IJsselmeer. Het gaat hier om natuurontwikkeling waarbij een interessant gebied ontstaat, waar zich allerlei planten en natuurlijk ook vissen, vogels en andere dieren vestigen. Jos wil graag een wandeling door dit gebied combineren met een vaartocht met een echte schuit!

Praktisch: We streven weer naar onkosten van maximaal f35,-. Graag even aanmelden m.b.v. het strookje hieronder.

Excursie naar de STIBA in Enschede

Bas Slatman en Fransje de Waard zullen deze excursiedag (late zomer) naar de Stichting Integraal Beheer Afvalwater in Enschede voorbereiden. Vooral de helofytenfilters hebben hierbij onze belangstelling.

Jaarvergadering Wilde Weelde 1998

De volgende jaarvergadering wordt nu al voorbereid door Peter Peels, Rob van der Steen, Judith Schuil en Margrit Bos. De Wilde Weelde-bedrijven uit Utrecht e.o. zullen zich hierbij voorstellen en de vraag, wat Wilde Weelde-bedrijven nu vooral onderscheidt van 'gangbare' hoveniersbedrijven e.d. zal als een rode draad door het programma lopen. Het weekend zal plaatsvinden medio januari, waarschijnlijk in het Koos Vorrinkhuis in Lage Vuursche.

Stuur onderstaand strookje s.v.p. terug naar Beuningen. Je ontvangt dan op tijd een uitnodiging met nadere informatie.

Ik wil graag deelnemen aan de:

- studiemiddag financiële bedrijfsvoering, 26 maart 1997
- excursiedag naar Horst (N. - Limburg), 26 juni 1997
- excursiedag naar de Wieringermeer (N.H.), 19 juli 1997
- excursie naar de STIBA in Enschede

Naam: .....

Adres: .....

Postcode en woonplaats: ..... Tel: .....

ik kom wel / niet met de auto (i.v.m. evt. carpoolen)

*** De Twaalf Ambachten**

Centrum voor alternatieve techniek in Boxtel

Er wordt gewerkt aan nieuwe, praktisch toepasbare, mensvriendelijke en milieuvriendelijke technieken, werkwijzen en producten. Deze organisatie geeft advies op allerlei gebieden zoals afvalwaterzuivering en -recycling, bouwwijzen, isolatie, waterbesparing, onderland-bouw etc.

Stichting De Twaalf Ambachten is ongesubsidieerd en drijft geheel op eigen inkomsten. Ze geeft adviezen aan zowel particulieren als bedrijven. Particulieren kunnen een excursie-ochtend meemaken die eenmaal per veertien dagen gehouden worden. Een compleet advies voor bedrijven kost voor een dagdeel f500,- (volgens hen meestal voldoende). Dit is inclusief bezoek aan het bedrijf en exclusief 17,5% BTW en reiskosten.

Adres: Stichting De Twaalf Ambachten, Mezenlaan 2, 5282 HB Boxtel, Telefoon: 0411-672621 (dagelijks van 9.00 tot 13.00 uur).

*** Tuinmarkt op de Kleine Aarde: zat 19 april.**

Dit jaar viert De Kleine Aarde haar 25-jarig jubileum. Verder is de nieuwe natuurrijke siertuin, ontworpen door Wilde Weelde-lid Willem Iven, interessant om te bekijken. Op de tuinmarkt zullen allerlei organisaties en bedrijven zich presenteren, o.a. Stichting Oase / Wilde Weelde en zullen Jeroen Gigengack en Jack Martin een lezing over natuurtuinontwerpen houden.

*** Wilde Weelde folders**

Nog behoefte aan Wilde Weelde folders? Neem contact op met het secretariaat en we zorgen er voor, dat de folders op de een of andere manier bij je terecht komen.

*** De Bleeslat**

Een nieuw natuur- en milieuvriendelijk bedrijf in Noord-Holland: de Bleeslat. De bezoekers van de jaarvergadering in Bergen aan Zee hebben Eric Griek al leren kennen, voor de overigen hier enige informatie over zijn bedrijf: hij maakt wilgetenen vlechtscher-

men, plaatst levende hagen van wilgetenen en levert hekwerken van tamme kastanje. Prijsindicatie voor particulieren: ter plekke gevlochten haag f70-75 per m². Bel of schrijf voor meer informatie:

Eric Griek / De Bleeslat, Houtjeslaan 16, 1871 VD Schoorl, 072-5092451.

Graag zouden we verwante 'vlechtbedrijven' in Nederland en Vlaanderen willen inventariseren / er contact mee leggen. Wie helpt ons bij dit voornemen??

*** Bureaubewust**

Op zoek naar milieuvriendelijke kantoorartikelen? Bestel de catalogus bij **Bureaubewust, Zakkendragerssteeg 12, 3511 AA Utrecht, 030-2300629** en / of kijk eens bij een bezoek aan de Oase-winkel in Beuningen in de omvangrijke catalogus.

*** Comité Jean Pain**

In het bezoekerscentrum Hof ter Winkelen in Londerzeel (B.) is iedereen welkom, die geïnteresseerd is in: houtgewascompostering, thuiscompostering van keuken- en tuinafval, compostgebruik in de tuin, kweek van compostwormen, composttoilet, kleinschalige waterzuivering e.d.

Iedere eerste zaterdag van de maand van 10-13 uur en van 14-17 uur is de demonstratiewerf geopend, vinden film- en diaprojecties plaats en om 10 en 14 uur starten rondleidingen door de tuinen.

Hof ter Winkelen, Holle Eikstr. 25, B - 1840 Londerzeel, 0032-52-305365 (in de Oase-infowinkel kun je een uitgebreide informatiefolder inkijken).

*** Documentatiemappen en houtsyllabus**

De houtsyllabus hebben we na laten kopiëren, de documentatiemap (zie ook Oase 4-1996, heemtuinbibliotheek) kunnen we regelmatig opnieuw 'bundelen'. Dus: mocht je er nog interesse in hebben en/of iemand kennen die je hiermee een plezier doet: bel of schrijf ons!

Stichting Oase, Kloosterstr. 7, 6641 KW Beuningen, 024-6771974.

Deze nieuwsbrief 1-1997 werd samengesteld, getypt, gekopieerd, 50-voudig verzendklaar gemaakt en naar het postkantoor gebracht door Diny Tebarts, Marianne van Lier en Willy Leufgen.

De volgende nieuwsbrief kun je in augustus verwachten. Stuur al je nieuwtjes, vragen, oproepen, artikelen etc. vóór 1 augustus naar het secretariaatsadres van Wilde Weelde: Kloosterstraat 7, 6641 KW Beuningen, tel. 024-6771974.